

INFOSKRIV FRA A-KRIM ROGALAND
TIL KUNDER/BYGGHERRE.

UNNGÅ KJØP AV BYGGETJENESTER
FRA **KRIMINELLE** AKTØRER

SAMMEN MOT **KRIMINALITET** I
ARBEIDSLIVET

Innhold

1. Velg seriøs arbeidskraft	3
1.1. Innledning	3
2. Reduser risiko ved å stille krav til dine håndverkere	3
2.1. Handlehvitt.no	4
2.2. Få gyldig faktura og kontroller denne	4
2.3. Betal via bank	4
2.4. Arbeidsliste, HMS-kort	4
2.4.1 Skal noen jobbe i høyden?	5
2.5 Sentral godkjenningsordning	5
2.5.1. Fagbrev og referanser	5
2.6. Seriøse aktører i alle ledd	5
3. Kontrakt	6
3.1 Skriv alltid kontrakt med håndverkere	6
4. Medansvar for håndverkerens skatter og avgifter	6
4.1 Ansvarsregelen	6
5. I hvilke registre kan du sjekke om du finner håndverkeren	6
5.1 Brønnøysundregisteret	6
5.2 MVA registeret	6
6. Momenter en bør tenke på ved kjøp byggetjenester	7

1. Velg seriøs arbeidskraft

1.1. Innledning.

A-krim Rogaland er et samarbeid med Arbeidstilsynet, NAV, Skatt Vest, Kemneren i Stavanger og Sør Vest Politidistrikt for å forebygge kriminalitet i arbeidsmarkedet.

Målet er å hjelpe innbyggerne i Rogaland med å velge seriøs arbeidskraft. Du kan få følgende fordeler;

- Klagerett
- Unngå merkostnader
- Unngå medansvar
- Unngår risiko for at arbeidet blir forsinket

Vi ønsker å gi deg et verktøy slik at du som privat byggherre eller forbruker kan sikre deg på best mulig måte.

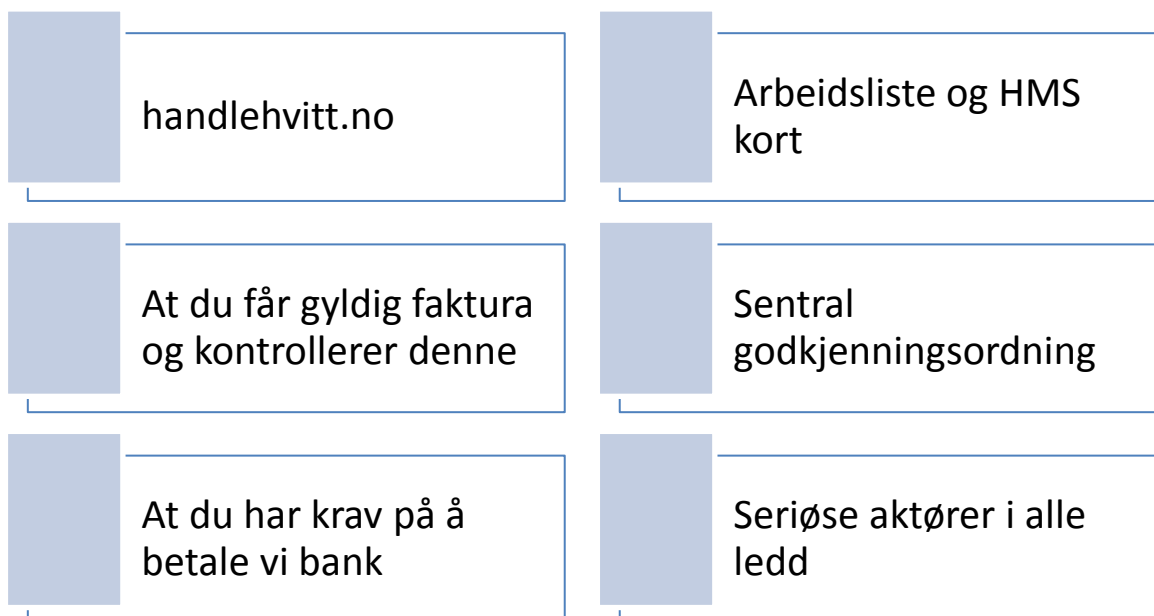
Brudd på lover og forskrifter kan føre til forsinkelser, merkostnader og sanksjoner. Det er du som bestemmer hvordan du vil ha det.

Denne veilederen er basert på veileder utarbeidet av en tverretattlig gruppe i Trondheim.

2. Reduser risiko ved å stille krav til dine håndverkere

Når du skal bygge ut eller pusse opp i ditt hjem, kan du stå overfor mange utfordringer. Allerede ved kontraktsinngåelsen bør du være bevisst på dette.

Du kan blant annet undersøke;

2.1 handlehvitt.no

handlehvitt.no er en nettside som veileder deg til å velge seriøse håndverkere.

2.2 Få gyldig faktura og kontroller denne

Du har krav på gyldig faktura. Dette er et viktig dokument på jobben som er gjort. Denne er det viktig at du kontrollerer. Fakturaen skal ha riktig selskapsnavn, riktig dato og riktig organisasjonsnummer. Før organisasjonsnummeret skal det stå bokstavene MVA. Foretak med omsetning over 50.000, skal være momsregistrert. I tillegg skal det stå på faktura hva betalingen gjelder og eventuelt antall timer som er gått med på jobben, hvis det ikke er avtalt en fastpris.

2.3 Betal via bank

Du bør betale via bank og ikke kontant. Da står du sterkere i reklamasjons- og klagesaker, og du slipper ansvar for andres skattegjeld.

2.4 Arbeidsliste, HMS-kort

Den enkelte virksomhet har ansvaret for å utstyre arbeidstakere med HMS-Kort.

HMS-kortets funksjon er å identifisere den enkelte arbeidstaker og opplyse om hvem som er vedkommendes arbeidsgiver. På den måten skal HMS-kortet bidra til å skape bedre oversikt over aktørene på en bygge- og anleggsplass. Kravet gjelder også eier og daglig leder, selv om en bare er ute for å kontrollere arbeidet som utføres.

Firmaet/håndverkeren har ansvar for en oppdatert arbeidsliste over alle som til enhver tid jobber hos deg.

Som en del av din kontroll kan et alternativ være å gjennomføre stikkprøver for å sikre at arbeidstakerne har gyldige HMS kort.

Enkeltpersoner (også de som driver alene) **SKAL** ha HMS kort. Firma/håndverkere som kun tilbyr sine tjenester i privatmarkedet er også omfattet av plikten til å utstyre sine arbeidstakere, og seg selv, med HMS kort.

2.4.1 Skal noen arbeide i høyden?

Medfører arbeidet som er tenkt utført at noen må arbeide i høyden? Det vil si to meter over bakken.

Stige er i utgangspunktet kun tillatt for adkomst og ikke for å utføre arbeid fra. Har du tenkt på hva du trenger å vite? Er det for eksempel planlagt bruk av stillas eller lift? Dette må du vite for å kunne velge en virksomhet som vil utføre arbeidet på en så trygg måte at det er lite sannsynlig at noen faller ned og skader seg på eiendommen din.

[Arbeidstilsynet.no/arbeid i høyden](http://Arbeidstilsynet.no/arbeid%20i%20h%C3%B8yden)

2.5 Sentral godkjenningsordning

Gjennom å benytte er foretak som er registrert i sentral godkjenningsordning vet du at foretaket har kompetanse, erfaring og systemer som er tilpasset foretakets aktivitet i byggenæringen. Fra 1. januar 2016 skal nye tilleggsvilkår vise at foretaket driver seriøst og lovlydig, og at det;

- Har riktig kompetanse til å utføre oppdrag i byggesaker
- Oppfyller de lovpålagte kravene til drift
- Har betalt skatter og avgifter

Les mer her og sjekk om firmaet har sentralgodkjenning; [dbk.no/sentral godkjenning](http://dbk.no/sentral%20godkjenning).

Dette reduserer risiko for svart arbeid, forsinkelser, dårlig utført arbeid, konkurs og dårlig styring.

2.5.1 Fagbrev og referanser

Det finnes seriøse aktører som ennå ikke er registrert i sentral godkjenningsordning. Det er da lurt å stille flere spørsmål til håndverkeren:

- Hva er grunnen til at håndverkeren ikke har registrert seg i sentral godkjenningsregister?
- Har bedriften nødvendig kompetanse ut fra hva som kreves?
- Har bedriften ansatte med fagbrev?
- Har håndverkeren gode referanser fra tidligere jobber?

- Er firmaet/håndverkeren registrert i brønnøysundregisteret og momsregisteret?
- Du kan også søke opp bedriften på proff.no eller lignende. Er informasjonen tillitsvekkende?

2.6 Seriøse aktører i alle ledd

Ved kontraktinngåelse bør du kreve at firmaet gir deg en løpende oversikt over hvilke underentreprenører som skal utføre arbeidet. Elektrikeren og rørleggeren kan være innleid og styrt av et firmaet du har inngått kontrakt med. Har du sikkerhet for at de er seriøse, har de sentral godkjenning, HMS kort osv?

3 Kontrakt

3.1 Skriv ALLTID kontrakt med håndverkere

Det er du som må spesifisere arbeidet. Jo mer nøye du har spesifisert hva håndverkeren skal gjøre, jo bedre står du rustet til å møte en eventuell konflikt. I kontrakten bør du derfor best mulig forklare hva arbeidet går ut på, og hva som er det ønskede resultatet.

Hvis du spesifiserer sluttresultatet kan ikke håndverkeren kreve ekstra betalt for uforutsette kostnader.

Eksempel på innhold i kontrakt: Hva skal gjøres, tidsfrist, enighet om pris, krav om gyldig HMS-kort, oversikt over underleverandører osv.

For mere informasjon; se forbrukerrådet:

forbrukerradet.no/kontrakt kjøp av håndverkertjeneste

4 Medansvar for håndverkerens skatter og avgifter

4.1 Ansvarsregelen

Dersom du som forbruker gir oppdraget til en som jobber svart, kan du bli ansvarlig for håndverkerens skatter og avgifter. Du kan unngå dette ved å betale via bank.

[Skatteetaten.no/privatpersoners ansvar ved kontantkjøp](http://skatteetaten.no/privatpersoners_ansvar_ved_kontantkjop)

5 I hvilke registre kan du sjekke om håndverkeren er registrert?

5.1 Brønnøysundregisteret.

For å kunne drive virksomhet i Norge må man være registrert i Brønnøysundregisteret og ha fått tildelt et organisasjonsnummer. Dette for å kunne betale skatter og avgifter, men også for at tilsynsetater kan kontrollere og gi godkjenninger. Virksomheten må også være registrert for å kunne betale lønn til sine ansatte.

Ta firmasjekken gjennom nettsiden handlehvitt.no

5.2 MVA-registeret

Næringsdrivende skal registreres i merverdiavgiftsregisteret når omsetning har oversteget 50 000 kroner.

I Brønnøysundregisteret vil du under "nøkkelopplysninger" finne informasjon om selskapet er registrert i MVA registeret.

Ta firmasjekken gjennom nettsiden handlehvitt.no

6 Momenter en må tenke på når en skal sikre seg at en ikke inviterer kriminelle aktører inn på sin eiendom.

- Kriminelle aktører i denne bransjen er dyktige selgere, og klarer ofte å få kontrakter ved å bygge på tilliten de har bygget opp. Forhold dere til at papirer må være i orden før byggestart.
- Ikke benytt vedkommende dersom firma/aktør tilbyr seg å gjøre jobben helt eller delvis "svart".
- Hvis firmaet har sentralgodkjenning, må dere få se dette, og få kontakt med vedkommende som innehar denne godkjenningen. Noen kriminelle aktører "låner" sentralgodkjenning.
- Sjekk at kontonummer du betaler inn til, stemmer med det kontonummer som er registrert på firmaet.
- Spør om å få se arbeidstakerne sine HMS-kort. Sjekk om det er firmaet du har inngått avtale med som faktisk utfører arbeidet. Sjekk opp hvilken virksomhet dette er og spør om referanser fra prosjekt.
- Spør deg fram via venner, bekjente, sjekk Mitt anbud og ring tidligere kunder for å forhøre deg om bedriften har utført en god fagmessig jobb. Den billigste avtalen kan bli din dyreste kjøpte erfaring som kan gi uventede overraskelser.

A-krim Rogaland er aktivt ute hver dag og kontrollerer mange byggeplasser. Vær sikker på at alt er i orden hos deg!

Kontakt Akrim.rogaland@politiet.no med opplysninger om ulovligheter.